

לבחור נכון

עבודת אלילים נראית לנו פולחן פרימיטיבי ומגוחך.
מדוע עם ישראל נקרא "פיקח"
על בחירתו בה' אחד?

מאמר מרתק על המורכבות של הבחירות בחיים, ועל
האומץ הנדרש לבחור נכון

תובנות לחיים

טעימה מתורתו של הרבי

י"א ניסן

THE
SHLUCHIM
OFFICE

This lesson is dedicated

in loving memory of **Rabbi Chaim Gurevitch**

Reb Chaim dedicated his life to the Rebbe's shlichus with a unique passion for sharing Matzah with his many friends worldwide.

He passed away in the midst of distributing Matzah, **3 Nissan 5781**.

By his children Rabbi **Berel** and **Rivky Gurevitch**

Yasher Koiach to the entire team of Jewish Insights!
by **Rabbi Bentzion Shemtov**

לתרומות והקדשות, צרו קשר: info@jewishinsights.org

©

Published and Copyright 2023 by

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn,

NY 11213

718.221.0500

5783 - 2023

וועדה מייעצת

הרב אשר דערן - קייפ-טאון, דרום אפריקה

הרב מנדי גרליצקי - תל אביב, ישראל
הרב לוי גרינברג - אלפסו, טקסס
הרב דוד גולדברג - סאו פאולו, ברזיל
הרב לוי שייקביץ - נפר חב"ד, ישראל
הרב מנדי גרינברג - טווינסבורג, אוהיו
הרב שמואל פרידמן - ב.בלנקה, ארגנטינה

הרב יוסף יצחק בלוי - כינרת, ישראל
הרב חיים דרוקמן - לוצרן, שוויץ

ספרדית

תרגום ועריכה | הרב רפי טוויל

צרפתית

תרגום ועריכה | הרב יאיר אלבז
הגהה | ש. אלבז

פורטוגזית

תרגום | מר יצחק דיין
עריכה | הרב ישעי' דיין
עימוד | מייק קטן

עימוד | מוסי וולוסוב

אתר אינטרנט | יובל כץ וישראל יסוצקי
אדמיניסטרציה | מענדל גרינברג

משרד השלוחים

י"ר | הרב גדליה שמטוב
פיתוח | הרב מנדי שמטוב

עורכים

הרב אברהם גרינברג
הרב זושא גרינברג

עברית

עריכה לשונית | הרב זושא גרייזמאן
הגהה | הרב מנחם וילהלם

אנגלית

תרגום ועריכה | הרב מענדל סופער
הגהה | הרב מענדל לברטוב

נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד הולצברג
שלוחי הרבי במומבאי, הודו

א. שנים עשר ימים של חג

קרבות הנשיאים

מקור 1 ספר במדבר, פרק ז', פסוקים א', י"א, ע"ב-ע"ז

וַיְהִי בַיּוֹם כָּלֹת מִשֶׁה לְהַקִּים אֶת הַמִּשְׁכָּן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיִּקְדֹּשׁ אֹתוֹ וְאֶת כָּל כְּלָיו וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת כָּל כְּלָיו וַיִּמְשַׁחֵם וַיִּקְדֹּשׁ אֹתָם.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם יִקְרִיבוּ אֶת קִרְבָּנָם לְחִנּוּכַת הַמִּזְבֵּחַ.

בַּיּוֹם עֲשֵׂתִי עֶשֶׂר יוֹם נְשִׂיא לְבָנֵי אֲשֶׁר פָּגְעִיאל בּוֹ עֲכָרוּ. קִרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזֶּרֶק אֶחָד כֶּסֶף שְׁבַעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה. כֹּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קִטְרוֹת. פֶּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה. שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֻטָּאת. וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עֲתִידִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׁים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קִרְבָּנוֹ פָּגְעִיאל בּוֹ עֲכָרוּ.

הכוונות של שבט אשר

מקור 2 במדבר ובה, פרק יד

אָמַר רַבִּי תַנְחוּמָא כָּל הַשְּׁבֻטִים לְשֵׁם גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּלְשֵׁם שְׁבָחוֹ נִקְרְאוּ שְׁמוֹתָם, וְאֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמוֹ לְשֵׁם גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְתִימָא (מלאכי ג, יב): וְאֲשֶׁר אֲתַכֶּם כָּל הַגּוֹיִם כִּי תִהְיוּ אִתָּם אֲרִיז חֲפִיז אָמַר ה' צְבָאוֹת. וּלְשֵׁם שְׁבָחוֹ, כְּמָה דְתִימָא (תהלים קמד, טו): אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁפָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁה' אֱלֹהָיו, אֵין אֲשׁוּרוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֲלָא עַל שְׁבָחוֹ בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחַר בָּהֶם לְהִיּוֹתָם לוֹ לְעַם סֻגְלָה,

וּלְפִיכֶן כְּשָׁבָא נְשִׂיא אֲשֶׁר לְהַקְרִיב, הַקְרִיב קִרְבָּנוֹ עַל שֵׁם הַבְּחִירָה שְׁבָחוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל מִכָּל הָאֲמוֹת, כְּמָה דְתִימָא (דברים יד, ב): וּבְךָ בְּחַר ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סֻגְלָה וְגו'.

ב. בחירה קשה

<< הרבי

בחירה בה' על פני אלילים?

צריך להבין, דבחירה שייך דוקא בשני דברים ששניהם שוים, או שבכל אחד מהם יש מעלה שאין בזולתו, אבל בנוגע להקב"ה ולהבדיל אלקי הנכר¹, האיך שייך לומר שישראל בחרו בהקב"ה?

בחירה במלך על פני השרים?

מקור 3 ספר איכה, פרק ג', פסוק כ"ד

חֲלָקִי ה' אֲמָרָה נַפְשִׁי עַל כֵּן אוֹחִיל לוֹ.

מקור 4 מדרש איכה רבה על הפסוק

רבי אבהו בשם רבי יוחנן אמר משל למלך שנכנס למדינה והיו עמו דכסין ואפרכין ואיסטרטילוטין, והיו גדולי מדינה יושבים באמצע המדינה, חד אמר אנא נסיב דכסין לגבי, וחד אמר אנא נסיב אפרכין לגבי, וחד אמר אנא נסיב איסטרטילוטין לגבי. הנה פקח אחד לשם, אמר אנא נסיב למלכא, דכולא מתחלפין ומלכא אינו מתחלף.

כן עובדי כוכבים, מהן עובדין לחמה, ומהן עובדין ללבנה, ומהן עובדין לעץ ואבן, אבל ישראל אינו עובדין אלא להקדוש ברוך הוא, הנה הוא דכתיב: חלקי ה' אמרה נפשי, שאני מיחד אותו שתי פעמים בכל יום, ואומר (דברים ו, ד): שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד.

<< הרבי

פיקחות שכזו...

וידוע הדיוק בזה?, דלכאורה, הרי גם מי שאינו פקח ואפילו תינוק קטן³ יודע שהמלך הוא גדול יותר מהדוכסין וכו', ומה צריכים לפקחות בכדי לבחור בהמלך?

ולאדמו"ר מהר"ש (סה"מ תר"ל ע' רצא). ביאורו"ז להצ"צ ע' רמח ואילך. סה"מ תר"ס ע' יא.

(1) ראה פרש"י תבוא שם "הבדלתיו לך מאלקי הנכר".
(2) בד"ה את הוי' האמרת להצ"צ (אוה"ת תבוא ע' תתעב. שם ע' תתרפג)

ג. האבולוציה של עבודת האלילים

<< הרבי

המלצרים

והנה לכאורה היה אפשר לבאר זה על פי הידוע⁴ שבדורות הראשונים, אלו שעבדו לכוכבים ומזלות, ידעו שהשפע שנשפע בארץ על ידי הכוכבים ומזלות (ממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים⁵) הוא (לא שהם עצמם משפיעים, אלא) שהקב"ה משפיע על ידם, אלא שטעו וחשבו שהשפע שנשפע ממנו יתברך על ידי הכוכבים ומזלות הוא בבחירתם, ולא ידעו את האמת שאין להם בחירה כלל, והם רק כגרזן⁶ ביד החוצב⁷. ולכן השתחוו להכוכבים ומזלות ועבדו אותם, כי לפי טעותם (שהשפע שנשפע על ידי הכוכבים ומזלות הוא בבחירתם) ראוי להודות להם על זה, על דרך חמרא למרא טיבותא לשקיי⁸ [=היין של מלך הוא, והשותין אותו מחזיקין טובה לשר המשקה ולא למלך. רש"י שם].⁸ וגם כי לפי טעותם שהכוכבים ומזלות הם בעלי בחירה חשבו שעל ידי שיעבדו אותם ישפיעו להם יותר.

המנכ"לים

ומזה נשתלשל אחר כך שבאו לטעות גדולה יותר, שחשבו שעזב ה' את הארץ בידי הכוכבים ומזלות, והנהגת הארץ תלויה רק בהם. ובדוגמת מלך שמינה שרים להנהיג את המדינה, דהגם שזה שבכחם להנהיג את המדינה הוא מפני שהמלך מינה אותם על זה, מכל מקום, לאחרי שנתמנו, הנהגת המדינה היא על ידי השרים, ואין המלך מתערב בזה (מלבד לפרקים רחוקים, בשביל צורך גדול).

נשתכח ה' מפי כל היקום

מקור 5 משנה תורה, הלכות עבודה זרה, פרק א', הלכה ב'

וְאַחַר שְׂאֲרֵכּוּ הַיָּמִים עָמְדוּ בְּבִנְיַי הָאֲדָם נְבִיאֵי שְׂקָר וְאָמְרוּ שְׁהָאֵל לְצַנָּה וְאָמַר לָהֶם עֲבְדוּ פֹכֵב פְּלוֹנֵי אוֹ כָּל הַפּוֹכְבִּים וְהַקְּרִיבוּ לוֹ וְנִסְכּוּ לוֹ כֶּךָ וְכָךְ וּבְנֵי לוֹ הֵיכָל וְעָשׂוּ צוֹרְתוֹ כְּדֵי לְהַשְׁתַּחֲוֹת לוֹ כָּל הָעַם

⁴ ד"ה כל המאריך תרפ"ו פ"ד (סה"מ תרפ"ו ע' קנו ואילך). ד"ה מים רבים ה'תשי"ז פ"ד (לעיל ח"א ע' שכב ואילך). ושם, שטעות זו (שהם משפיעים בבחירתם) הוא לא ע"ז אלא שיתוף, משא"כ הטעות שעזב ה' את הארץ בידי הכוכבים (דלקמן בפנים) הוא ע"ז. עיי"ש בארוכה.
⁵ ב"ק צב, ב.

⁶ ראה סה"מ"צ להצ"צ ו, א ואילך. וראה ע"ז רמב"ם הל' ע"ז בתחלתו.
⁷ וראה לקמן הערה 75.
⁸ ברכה לג, יד.
⁹ ע"פ ל' הכתוב - ישע"י י, טו.
¹⁰ ראה גם ד"ה את הוי' האמרת תרע"ה פ"ג (סה"מ תרע"ח ע' תיד).

הנָּשִׁים וְהַקְּטָנִים וְשָׂאֵר עַמִּי הָאָרֶץ. וּמוֹדִיעַ לָהֶם צוּרָה שְׂבָדָה מִלְּבוֹ
וְאוֹמֵר זֶה הִיא צוּרַת הַפּוֹכֵב פְּלוֹנִי שֶׁהוֹדִיעוּהוּ בְּנִבְאָתוֹ. וְהִתְחִילוּ
עַל דֶּרֶךְ זֶה לַעֲשׂוֹת צוּרוֹת בְּהִיכָלוֹת וְתַחַת הָאֵלִנוֹת וּבְרֵאשֵׁי הַהָרִים
וְעַל הַגְּבְעוֹת וּמִתְקַבְּצִין וּמִשְׁתַּחֲוִים לָהֶם וְאוֹמְרִים לְכָל הָעָם שְׂזוֹ
הַצּוּרָה מִיִּטְיָבָה וּמִרַעָה וְרֵאוי לְעִבְדָּה וּלְיִרְאָה מִמֶּנָּה. וְכִהְנִיָּהֶם
אוֹמְרִים לָהֶם שְׂבַעֲבוּדָה זֶה תִּרְבוּ וְתִצְלִיחוּ וַעֲשׂוּ כֵךְ וְכֵךְ וְאַל תַּעֲשׂוּ
כֵךְ וְכֵךְ. וְהִתְחִילוּ כּוֹזְבִים אֲחֵרִים לַעֲמֹד וְלוֹמַר שֶׁהַפּוֹכֵב עֲצָמוֹ אוֹ
הַגְּלָגֶל אוֹ הַמְּלֶאֶךְ דִּבֵּר עִמָּהֶם וְאָמַר לָהֶם עֲבֹדוּנִי בְּכֵךְ וְכֵךְ וְהוֹדִיעַ
לָהֶם דֶּרֶךְ עֲבוֹדָתוֹ וַעֲשׂוּ כֵךְ וְאַל תַּעֲשׂוּ כֵךְ. וּפֶשֶׁט דְּבָר זֶה בְּכָל
הָעוֹלָם לַעֲבֹד אֶת הַצּוּרוֹת בְּעֲבוֹדוֹת מִשְׁנוֹת זֶה מִזוֹ וְלִהְקָרִיב לָהֶם
וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת.

וְכִינּוֹן שְׂאָרְכּוֹ הַיָּמִים נִשְׁתַּכַּח הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא מִפִּי כָּל הַיְקוּם
וּמִדַּעְתָּם וְלֹא הִפְרִיחוּהוּ וְנִמְצְאוּ כָּל עַם הָאָרֶץ הַנָּשִׁים וְהַקְּטָנִים אֵינָם
יּוֹדְעִים אֵלָּא הַצּוּרָה שֶׁל עֵץ וְשֶׁל אֶבֶן וְהַהִיכָל שֶׁל אַבְנִים שְׁנַתְּחַנְּכוּ
מִקְטָנוֹתָם לְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהּ וּלְעִבְדָּהּ וּלְהִשְׁבַּע בְּשִׁמָּהּ. וְהַחֲכָמִים
שֶׁהָיוּ בָּהֶם כְּגוֹן כִּהְנִיָּהֶם וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן מִדְּמִין שְׂאִין שֵׁם אֱלֹהֵי אֵלָּא
הַפּוֹכְבִים וְהַגְּלָגָלִים שֶׁנַּעֲשׂוּ הַצּוּרוֹת הָאֵלוֹ בְּגִלְגָּלִם וּלְדַמּוּתָן. אֲבָל
צוּר הָעוֹלָמִים לֹא הָיָה שׁוֹם אָדָם שֶׁהָיָה מְפִירוֹ וְלֹא יוֹדְעוֹ אֵלָּא
יְחִידִים בְּעוֹלָם כְּגוֹן חֲנוּךְ וּמִתּוֹשֶׁלַח נַח שֵׁם וְעֵבֶר.

<< הרבי

הראיה המפוקחת

ועל פי זה היה אפשר לבאר פקחותו של זה שאמר אנא נסיב מלכא (בהנמשל), דזה
שישראל יודעים את האמת שכל הממוצעים שעל ידם באה ההשפעה הם רק כגרזן
ביד החוצב, הוא מצד גודל הדעת שלהם, שהם רואים את הפנימיות. שהרי בחיצוניות
נראה⁹ דזה שההשפעה היא על ידי הכוכבים ומזלות, הוא מפני שיש בהם מעלה שמצד
זה הם ראויים להיות ממוצעים, וזה שישראל יודעים שהם רק כגרזן ביד החוצב הוא
מצד גודל הדעת שלהם.

(9) להעיר מסה"מ תרע"ה ע' שנו "נבראים השפלים שאין דעת ותבונה להם ישפטו רק למראה עיניהם ומחשבים את הממוצעים".

ד. בחירה של הקרבה

<< הרבי

קדושה תובעת ביטול

והענין הוא, דעיקר הטעם על זה שעבדו לכווכבים ומזלות הוא¹⁰, כי בכדי לקבל השפעה מהקדושה צריך להיות בביטול, ולהיות שלא רצו לבטל את עצמם, לכן עבדו להכווכבים ומזלות, שבכדי לקבל ההשפעה מהם אין צריך לביטול, וכדאיתא בזהר¹¹ דרוח מסאבא אזדמן תדיר במגנא ובריקנייא [=רוח הטמאה מזדמנת תמיד בחינם ובריקנות], כמו שכתוב¹² אשר נאכל במצרים חנם, דההשפעה מלעומת זה (מצרים) היא חנם.

בקדושה מקבלים מעט

ועוד טעם על זה שרצו לקבל השפעתם מהכווכבים ומזלות¹³, כי גם ההשפעה עצמה (הנמשכת על ידי הכוכבים ומזלות) היא גדולה יותר.

ומזה מובן גודל השבח והפקחות דישראל שאינם עובדין אלא להקב"ה, דהגם שבכדי לקבל מהקדושה צריך לעבודה ויגיעה, וגם אז ההשפעה היא (מלכתחילה) במדידה והגבלה לפי מדת העבודה, מכל מקום, הם מוותרים על ריבוי השפע (בגשמיות) [אף שגם ישראל יכולים לקבל (לפי שעה) שפע מלעומת זה¹⁴, ולא עוד אלא שהם נוטלים חלק בראש¹⁵, מכל מקום הם מוותרים על זה] וחביב להם יותר ההשפעה המצומצמת שנמשכת מהקדושה.

בחירתה של הנשמה

זה שבישראל ישנה ההכרה שצריך לוותר על התועלת והמציאות שלהם ולבחור באלקות, הוא מצד הנשמה¹⁶ (חלק הוי") שבחירתה באלקות היא בחירה עצמית שלמעלה מהשכל (דבחירה זו היא לא מצד העילוי דאלקות, שמלכא לא מתחלף, אלא מצד העצמות), וזה פועל על שכלם¹⁷, שגם השכל מכיר דמכיון שאלקות הוא האמת שחי וקיים בקיום נצחי (מלכא לא מתחלף), צריך הוא לוותר על המציאות שלו ולבחור באלקות.

לידבק בשרשה ומקורה בה' חיי החיים ב"ה הגם שתהי' אין ואפס ותתבטל שם במציאות לגמרי, הוא טבע שלמעלה מהשכל. דהגם שזה שרוצה לידבק בה' הוא מפני שהוא "חיי החיים" (תכלית העילוי), מ"מ, מכיון שהוא יהי' ע"ז אין ואפס, הרצון לידבק בשרשו הוא טבע שלמעלה מהשכל.
ואולי יש לומר דמ"ש בלקו"ת שם שהסיבה לרצון זה הוא "דעת חזק" (ובפרט שבלקו"ת גופא מציין לתניא שם) – הכוונה היא, דהרצון שמצד טבע הנשמה פועל על השכל, כדלקמן בפנים.
(17) ראה גם סה"מ תר"ס ע' טז "מצד הדביקות שמעצמות הנפש .. לכן יש לו הנטי' בכח חכמתו להבין את הטוב דאלקות ולבחור בטוב".

(10) שבהערה 12 (אוה"ת שם ס"ע תתרכב ואילך). שם ע' תתרכד. סה"מ תר"ל שם ע' רצב ואילך. ביאורו"ז שם. סה"מ תר"ס ע' יא ואילך). וראה גם סידור (עם דא"ח) קמב, ג. סה"מ"צ להצ"צ ו, א. ובכ"מ.
(11) ח"ב קבת, א. וראה בארוכה סידור (עם דא"ח) עה"פ אל תבטחו בגדיבים (נו, ד).
(12) בהעלותך יא, ה. ולהעיר מספרי (הובא בפרש"י) עה"פ: חנם מן המצוות.
(13) כ"ה להדיא בביאורו"ז להצ"צ שם (ע' רמט).
(14) ראה קונטרס ומעין מאמר ו' בסופו. מ"ז פ"ד. מ"א פ"ב.
(15) ראה אגה"ת ספ"ו. קונטרס ומעין מאמר ד' שם.
(16) להעיר מתניא פ"ט (הובא בלקו"ת שם), דזה שנשמת האדם רוצה

ה. הבחירה בין נכון - לנכון יותר

תפילתו של העני החכם

מקור 6 תהלים, פרק ק"ב פסוק א'

תְּפִלָּה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ.

הפירוש הפשוט של הפסוק הוא שהעני מתפלל ושופך את שיחו לפני ה'. הבקשות כתובות בפסוקים הבאים.

מקור 7 כתר שם טוב, חלק ראשון, צז

שְׁמַעְתִּי מְמוֹרֵי פְרוֹשׁ הַפְּסוּק "תְּפִלָּה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ", עַל פִּי מִשָּׁל, שֶׁהַכְרִיז הַמֶּלֶךְ בְּיוֹם שִׁמְחָתוֹ: כָּל מִי שִׁבְּקֵשׁ דָּבָר מִן הַמֶּלֶךְ יִמְלֵאוּ לוֹ מִבְּקָשׁוֹ. וַיֵּשׁ מִי שִׁבְּקֵשׁ שְׂרָרָה וְכְבוֹד, וַיֵּשׁ שִׁבְּקֵשׁ עֶשֶׂר, וַנִּתְּנוּ לְכָל אֶחָד מִבְּקָשׁוֹ.

וְהָיָה שֵׁם חֲכָם אֶחָד שֶׁאָמַר, שֶׁשָּׂאֲלֵתוֹ וּמִבְּקָשׁוֹ שֶׁיִּדְבַר הַמֶּלֶךְ בְּעֵצְמוֹ עִמּוֹ ג' פְּעָמִים בְּיוֹם. וְהוּטַב מְאֹד בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ, מֵאַחַר שֶׁדְּבָרוֹ חָבִיב עָלָיו מִן עֶשֶׂר וְכְבוֹד. לְכֹן יִמְלֵא בְּקִשְׁתּוֹ שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ רִשּׁוֹת לְכִנְס בְּהִיכְלוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ, וְשֵׁם יִפְתָּחוּ לוֹ הָאוֹצְרוֹת, שֶׁיִּשְׁקַח מִן עֶשֶׂר וְכְבוֹד גַּם כֵּן. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב תְּפִלָּה לְעֵנִי וּגו' לִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ, שֶׁזֶה מִבְּקָשׁוֹ.

<< הרבי

וכתורת הבעל שם טוב¹⁸ הידועה על הפסוק¹⁹ תפלה לעני כי יעטוף ולפני הוי' ישפוך שיחו, שאינו מבקש שום דבר ותפלתו היא שלפני הוי' ישפוך שיחו. ולזה צריך פקחות גדולה. ובדוגמת מלך בשר ודם, שבכדי ליכנס להקיטון שבו נמצא המלך ולראות את פני המלך, צריך לעבור תחילה דרך כמה וכמה היכלות שבכל אחד מהם יש הון יקר, וישנם כאלו שכשרואים את ההון יקר שבהיכל החיצון, הם מתענגים מזה בתענוג נפלא ומתעכבים שם. ויש כאלו שמתענגים בהיכל פנימי יותר. ודוקא מי שהוא חכם גדול, גייט אים ניט אָן {הוא לא מתפעל מזה} החשיבות והיוקר של ההון עצום הנמצא גם בהיכל הכי פנימי, וכל רצונו ותשוקתו היא ליכנס להקיטון בו נמצא המלך ולראות את פני המלך.

(18) כתר שם טוב (הוצאת קה"ת) סי' צז (ג, ג). אור המאיר פ' וישלח.
(19) תהלים קב, א.

תשוקתו של אדמו"ר הזקן

מקור 8 ספר תהלים, פרק ע"ג, פסוק כ"ה

מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ.

רש"י

מי לי בשמים. שום מלאך שבחרתי לי לאל-ה, לא בחרתי אלא אותך.

<< הרבי

ויש לומר, שענין זה הוא האהבה דמי לי בשמים ועמך לא חפצתי²⁰, וכלשון אדמו"ר הזקן²¹ "איך וויל זע גאָר ניסט איך וויל ניט דאין גן עדן איך וויל ניט דאין עולם הבא כו' איך וויל מער ניט אַז דיך אַליין" [=איני רוצה מאומה. איני רוצה בגן עדן שלך, איני רוצה בעולם הבא שלך כו' איני רוצה – אלא בכך לבדך]. דהגם שהגילויים שבגן עדן ומכל שכן הגילויים דעולם הבא הם גילויים נעלים ביותר, ואדמו"ר הזקן היתה לו השגה בזה, השגה אמיתית, אף על פי כן אינו רוצה לא בהגילויים דגן עדן ולא בהגילויים דעולם הבא, וכל רצונו הוא רק בהעצמות, דיך אַליין [=בכך לבדך].

סיפור הבחירה של הסטודנט האנגלי

מספר הרב לורד יונתן זקס:

בשנות העשרים לחיי התחלתי ללמד פילוסופיה. חיברתי דוקטורט, למדתי "סמיכה" וקיבלתי תואר ברבנות. הרגשתי שזהו זה. עשיתי את מה שהיה עליי לעשות בתור יהודי, כעת אני יכול להמשיך בתכניותיי לחיים.

ואז נסעתי לפגוש את הרבי, ולהתייעץ עמו על תוכניותיי לעתיד.

ידידי החב"דניקים אמרו לי בדיוק מה לעשות. עליך לכתוב את שאלתך על דף ולתת לרבי אפשרויות: אחת, שתיים, שלוש, והרבי יבחר באפשרות אחת מהאפשרויות שתציג בפניו.

כתבתי לרבי את האפשרויות העומדות בפניי, "אני רוצה להתחיל קריירה, ובפניי עומדות שלוש אפשרויות. אפשרות אחת, להיות אקדמאי – אולי יום אחד אהיה פרופסור או חבר בסגל האוניברסיטה בקיימברידג'. אפשרות שניה, אולי אהיה כלכלן, מכיוון שלמדתי כלכלה באוניברסיטה. אפשרות שלישית, להיות עורך דין, כי הייתי חבר באכסניות המשפט שם לומדים עריכת דין".

(21) הובא בשרש מצות התפלה להצ"צ פ"מ (קלח, סע"א).

(20) תהלים עג, כה.

נכנסתי ל"יחידות" (פגישה אישית עם הרבי) מבלי לדעת כמה הרבי יבחר. הרבי עבר על הרשימה ולא בחר אף אחת מהאפשרויות. בליבי חשבתי "זה נגד הכללים".

הרבי אמר לי שיהדות אנגליה חסרה רבנים, ולפיכך "עליך להכשיר רבנים". הוא אף נקב בשם האוניברסיטה בה הסמיכו רבנים באנגליה, ואמר לי כי עליי להיות רב בעצמי כדי שתלמידיי יוכלו לבוא ולהאזין לדרשותיי וללמוד מהן. הייתי מבולבל, אך אם הרבי אמר לעשות – עושים. זנחתי את שלוש השאיפות שלי, והכשרתי רבנים ב"מכללה היהודית" בלונדון והייתי לרב בעצמי בגולדס גרין ומרבלי ארץ'.

גם אנו יכולים

ויש לומר דעל ידי שאמר אדמו"ר הזקן איך וויל מער ניט אַז דיך אַליין [=איני רוצה – אלא בכך לבד], ובפרט לאחר שנתפרסם זה על ידי הצמח צדק, ניתן הכח (עוד יותר) לכל אחד ואחד מִישראל, ובפרט לההולכים בעקבותיו ובדרכיו, דהגם שיש לו ריבוי רצונות, ועד לרצונות שמצד נפש הבהמית, שכל הרצונות שלו יהיו בלא לב ולב, ועיקר רצונו יהיה להשלים כוונת העצמות לעשות לו יתברך דירה בתחתונים (על דרך ומעין שהיה אצל אדמו"ר הזקן שלא רצה מער ניט אַז דיך אַליין [=בכך לבדך]), וגם רצונו בגשמיות יהיה (בעיקר) בכדי לעשות את הגשמיות כלי לאלקות.

לבסוף הפיקה מרוויח

ועל ידי זה יומשך לו גם ריבוי השפעה בגשמיות, כמאמר אדמו"ר הזקן²² אַז דער אויבערשטער גיט אידן גשמיות און אידן מאַכן פון די גשמיות רוחניות [=הקב"ה נותן לבני ישראל גשמיות, ובני ישראל עושים מהגשמיות – רוחניות], דמזה מובן, דכשהקב"ה נותן לישראל ריבוי גשמיות עושים ישראל ריבוי רוחניות, ריבוי בכמות וריבוי באיכות, ועד לתכלית השלימות, ועד שמתקשרים ומתאחדים בהקב"ה, ישראל (אורייתא) וקודשא בריך הוא כולא חד²³. וכל זה נעשה מתוך שמחה וטוב לבב, בימי ההכנה לזמן חירותנו, וזה מביא גם את זמן חירותנו בפועל, גאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, בקרוב ממש.

מאמר דיבור המתחיל ביום עשתי עשר תשל"א
י"א ניסן ה'תשל"א.

(23) ראה זח"ג עג, א.

(22) ראה "היום יום" כו שבת (אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' רסה). סה"מ ה'ש"ת (הוצאת תשמ"ז) ע' עה.

המשך הסיפור הבחירה של הסטודנט האנגלי

אגב, זה גם מה שלבסוף קרה עם הרב לורד יונתן זקס.

הוא ממשיך לספר:

דווקא אחרי שזנחתי את שלוש השאיפות שלי והלכתי בכיוון ההפוך, אירע משהו מאוד מעניין. הן כולן התגשמו. בהמשך התמנתי לרבה הראשי של אנגליה, ולאחר מספר שנים הפכתי לחבר בסגל האוניברסיטה של קיימברידג'. הייתי לפרופסור בשלושה חוגים שונים, אחד מהם באוקספורד ושניים באוניברסיטת לונדון. הרציתי את שני הנאומים הכלכליים החשובים **Mais lecture** ו-**Hayek lecture**, וגם הפכתי להיות פרקליט של כבוד והתבקשתי להרצות בפני שש מאות פרקליטים, הלורד צ'נסלור (חבר ממשלה בבריטניה בתפקיד הדומה לשר המשפטים) והנסיכה אן שהייתה נשיאת המעמד.

כאשר שמים את היהדות בראש סדר העדיפויות – לא מפסידים מאומה.

למדתי משהו עמוק מאוד: לפעמים, הדרך הטובה ביותר לממש את השאיפות שלך היא להפסיק לרוץ אחריהן ולתת להן לרוץ אחריך.